veniat auxilium nobis Nam cum ignoramus quid agere debeam⁹ hoc solū habem⁹ residui vt oculos nr̄os ad deuz dirigam⁹. potuistis olim moribūdo corpe circundati mirabilia mirabiliter opari. tanq̄ habētes impiū vite et mortis. tanq̄ insup potētes in eo. q̄ vos confortabat xp̄s nūq̄d abbreuiata ē ptās vr̄a nunquid charitas tepefacta? Absit h̄ poti⁹ Succurrite g°. miseremi. ferte sb̄sidiū Suscipite vos mōtes pacē populo qz alij q̄ suscipiāt et eam p̄beant nō sūt. et tu dn̄s rex celoꝝ corona sc̄oꝝ omniū. emitte lucē tuaz et veritatē tuā. vt nos deducāt et adducāt i mōtē sc̄m tuū. et i tabernacl̄a tua i pn̄ti p fidē spez ⁊ gr̄az et in futuro p gloriā Amen.

Sequitur sermo fact⁹

in die natiuitatis dn̄i p magistruz Johānē Gerson

Verbū caro factū ē ⁊ habitauit in nobis Joh̄ p̄mo. Postulem⁹ fratres in xp̄o vt verbū q̄d hodie caro factū ē illud in me ꝓpheticū adimpleat. dn̄s dabit v̄bū euāgelisātib⁹ v̄tute mlt̄a qm̄ insipidū inane et inualidū erit verbuz meioris. si nō accipiat v̄tutē multā a v̄bo dei patris Poterit aures carnis strepit⁹ nr̄i sermōis pcutē. ꝫ in auribus mētis nec fortit̄ sonabit nec in eas alte fixe qz descendet. si nō a verbo h̄ suā sonoritatez assumat et virtutē Et h̄ ip̄m vt impetrem⁹ te nescio an glorificandā magis aut stupēdā verbi hui⁹ mr̄em inuocabim⁹. salutātes et verb̄ angelicis salutabim⁹ inuocātes ⁊ dicentes Aue maria ꝛc̄ Verbum ꝛc̄ Qm̄ triplicē v̄bi dn̄i natiuitatem euāgelica hec ꝯtinet particula ad sui ꝯmemorationē meū inflexit animū. q̄tin⁹ verbū creatū sentētiosū assumerē q̄ de verbo increato q̄d sentētiosissimū est fuerā locuturus Vides itaqz in p̄assūpto v̄bo ꝙ nascit̄ dei fili⁹ ex pat̄no intellectu et̄nalit̄ Ideo verbū appellat̄ Aspicis ꝙ ab vtero materno nascit̄ tēporalit̄. ꝓptēa dicit̄ caro factū est Intueris postremo ꝙ in corde humano nascit̄ spūalit̄. q̄mobrē sb̄iūgit̄. et habitauit in nobis Verbū q̄d alti⁹ q̄d immēsi⁹ q̄d diuini⁹ Nā de⁹ erat verbū Joh̄. i. Caro factū est. q̄d humili⁹ q̄d impotēti⁹. quid fragili⁹. qz om̄is caro fenuz. Ecc̄i. xiiij. Habitauit in nobis. q̄d amabili⁹ q̄d iocūdi⁹ q̄d appetēti⁹ neqz em̄ est nec fuit alia natio taz grandis q̄ habeat deos appropinquātes sibi sicut adest nobis de⁹ noster Deut̄. iiij. Verbū inq̄t caro factū est Verbū h̄ immēse ē virtutis. nā omnia p ip̄m facta sunt. ⁊ si que p eū facta nō sūt eo ip̄o nulla prors⁹ sunt quoniam sine ip̄o factū est nihil Quo pacto igit̄ entitas ꝯplexe significātib⁹ tribuit̄ q̄rū aliq̄ nullū habuerunt aut habere potuerunt factionis initiū. eo ip̄o quasi insa/

niẽs dicere audet manicheꝰ a deo
tenebrarũ facta esse multa q̃ deus
ip̃e nõ cõdidit. cũ audiat ꝙ ꝑ dei
verbũ omnia facta sũt. et in psal.
Verbo dñi celi firmati sunt. et ad
heb iij. portãs om̃ia verbo virtu
tis sue Verbũ h̃ insuꝑ eternũ ẽ du
ratiõe. qꝛ verbũ qđ erat in princi
pio erat apud deũ Cui concors ẽ
ꝓpheta In eternũ dñe permanet
verbũ tuũ Verbũ ergo istud non
est qđ per auras efflando diffum
ditur. nõ qđ in tabulis aut pellibꝰ
inscribit̃. nõ deniqꝫ qđ aie irrõna
li ꝑ inhesionẽ innitit̃. ꝫ verbum est
eternalit̃ a patre emanãs ꝑ quod
pr̃ dicit omnia. in quo tãq̃ꝫ in ver
bo sententiosissimo ⁊ arte ꝑfectis
sima omniũ factoꝝ omniũ qꝫ ꝓ/
ducibiliũ imago relucet. verbum
ideo solũ qꝛ sententiosissimũ est et
om̃iũ exp̃ssiuũ. cui nec imaginarie
quidẽ addi p̃t aliud verbũ absqꝫ
nugatione et suꝑflua repetitione
Idcirco verbũ h̃ nullũ aliud in di
uinis ꝓducit verbũ. ne in trinitate
cadat nugatio. q̃ꝑpe ẽ ip̃m obic̃m
sufficiẽs adeq̃ns ⁊ t̃minãs om̃em
ꝓductibilitatẽ verbi in diuinis. nõ
tamẽ minꝰ ob h̃ potẽs q̃ꝫ pat̃ qui
gignit qꝛ eadẽ ꝓrsus ip̃m est po/
tẽtia cũ pr̃e qui gignit Mira ꝓfe/
cto et inexplicabilis natiuitas. q̃m
venerari potiꝰ et pia fide credi cõ
uenit q̃ꝫ curiosa verbi nr̃i penuria
reserari. p̃sertim cũ amplior et exq̃
sitior de ea sermo aliud tẽpꝰ expo
stulet. aliũ locũ aliã linguaꝫ. aliud
ingeniũ Verũ ab hac ineffabili ac
eterna generatione ad temporalẽ
qua dies hodiernꝰ ꝑcelebris effe/
ctus est ꝑgat or̃o et quid euange
lista subiũgat audiamꝰ Verbũ in/
quit caro fc̃m ẽ. Ecce qđ ait apl̃s
ad ro. ix. Verbũ abbreuiatũ fecit
dñs suꝑ terrã An nõ bñ abbreui/
atũ qꝛ eternũ tꝑale. om̃ipotẽs pas
sibile. immensũ. mẽsurabile effectũ
est. nõ tñ abbreuiatũ ꝑ diuinitatis
diminutionẽ. ꝫ per susceptionẽ hu/
manitatis et idiomatũ cõicationẽ
Verbũ inq̃m caro factũ est Hoc
nullꝰ ph̃oruꝫ intelligẽ nullus con
cipere valuit hoc doctꝰ plato nesci
uit. h̃ demostenes eloquẽs ignora
uit Fatet̃ Augꝰ. se in platonicis le
gisse libris Joh̃ hoc euãgeliũ In
p̃ncipio erat verbum ꝛc̃ vsqꝫ hanc
ip̃am ꝑticulã et verbũ caro factũ
est Sed dũ hic venit calamꝰ suus
stetit et in folio tanti tamqꝫ secreti
mysterij istiꝰ vltra ꝓgredi ausꝰ nõ
ẽ Verbũ inq̃t caro fc̃m ẽ Hic abs
qꝫ vllo dubitatiõis scrupl̃o euãge
lista ioh̃. isinuat xp̃ꝫ eẽ deũ. nec q̃c
quã apertiꝰ dici p̃t. deꝰ inquit erat
verbũ. et verbũ caro factum ẽ Si
q̃s nõdũ illustratꝰ est ⁊ qũo deꝰ ca
ro factꝰ sit. nõ videt nõ ꝯcipit non
iudicat. nõ intelligit. ꝯsulit sciẽtias
om̃es hũanitꝰ adinuẽtas ⁊ de my
sterio huiꝰ natiuitatis q̃ verbũ ca
ro factũ est interrogat. ꝫ aut nullã
aut dubiã aut erroneam p̃stãt re/
spõsionẽ Nõ video inq̃t grãmati
ca q̃ rõne aut nominũ impositiõe

eternꝰ habē incipiat duratiōis ini
ciū. immēsus mēsuraꝫ impassibilis
passionē. omīpotēs et immortalis
impotētie mortalitatis qꝫ defectū
Si em̄ eternꝰ est nō habet initiū. si
autē initio careat eternꝰ appellari
meis ex regulis ꝓhibet Interroga/
ta sup̄ h̄ logica q̄liter inq̄t hic ter/
minꝰ hō. qui spēs spēalissima ē de
plurib⁹ specie et plꝰ q̄ꝫ specie differē
tib⁹ verificari cōtinget. vtputa de
sorte ⁊ deo Hoc p̄dicabilia mea h̄
p̄dicamēta nō h̄nt Porro q̄lis sit
p̄dicatio deꝰ est hō nisi aut ꝑ se sit
aut ꝑ accidēs nō intueor eā Si ꝑ
se dixeris. ergo vel nc̄ariā vel sim
plicit̄ impossibilē ꝯfitēi nc̄e ē. ip̄aꝫ
vero nō eē nc̄ariā ꝯstat. impossibi
lis ergo dicēda Et si p̄dicationeꝫ
hāc ꝑ accn̄s asserere maluēis mon
stra quo pacto id fiet cū neutrum
extremoꝝ in accidētiū p̄dicamēto
reponat̄ Rhetorica ꝑsuasionibus
suis astruit ꝙ si mulier pepit cor
rupta est. si genuit a viro cognita
est Ceterū arismetrica vltra suam
esse fatet̄ ꝑspicacitatem ꝙ in deo
partiū ꝯputet̄ numerꝰ. ꝙ due i eo/
dē supposito nature integre nume/
rent̄ Stupet geometria q̄ntitateꝫ
maiorē corꝑis xp̄i ꝑ alteraꝫ vteri
virginalis clausi q̄ntitatē absqꝫ di
uisiōe ꝓgredi. q̄m penetratōis pos
sibilitatē nō ꝯcipit Musica nll̄os p̄
us in terris angelicos cantꝰ audi
uēat Nullas h̄ loco suaꝝ ꝑsonarū
et calculationū nll̄as ꝯstellationū
vires astronomia perpēdit Quid
de naturali ph̄ia eloquar eiꝰ exp̄i/
mēta nūq̄ꝫ ad h̄ ꝑtigerāt vt absqꝫ
viri semine puer formaret̄ Quid
postremo de metaphysica q̄ deū
nec partibilem existere posse nec
cōpositū nec genitum argumētis
putat necessarijs ꝯclusisse Sed fa/
teamur mgr̄i et fr̄es in xp̄o charis
simi h̄ eē p̄ter naturalē inuestigati/
onis modū qd̄ agit̄ Neqꝫ ei potē
tiā aut sapiētiā adeo coartemꝰ vt
infra angustos nr̄e ꝑscrutationis
limites positā arbitremr̄ Miraris
hanc natiuitatē fieri potuisse nati
uitatis huiꝰ effectricē. potētiam cō
sidera. euolabit āmiratio Miraris
tantā dei erga homines beniuolē
tiā. attēde qꝛ si ꝑuus amoris igni/
culꝰ in totꝫ tā ardua nos rapiat.
q̄d de immēsi diuini amoris forna
ce existimādū putas ! Ingēs q̄ꝑpe
amor magnū dilectiōis opꝰ flagi
tabat quale fuit illud ꝑ qd̄ verbū
caro factū ē. nō inq̄m q̄ altera hu/
mane nature ꝑs dicit̄ vt impiꝰ sen
sit apollinaris. ꝫ caro ꝓut totam
integrā qꝫ ꝯplectit̄ hūanitatē Ca
ro inq̄m fc̄m nō ꝯuersiōe diuinita
tis in carnē ꝫ assūptiōe carnis ad
suppositū et vnione q̄dā ineffabili
et insoluta q̄ materiali tn̄ ꝓximior
est. nō ꝙ natura hūana ex diuino
supposito fiat materialit̄ aut in eo
sit subiectiue. ꝫ qꝛ ab eo et in eo est
suppositiue Atuero nō iā q̄ramus
qūo aut a q̄ ꝫ ꝓpter q̄d verbū ca
ro factū ē. ꝓfecto vt recōciliaretur
caro Plane inq̄t Bernardꝰ deꝰ iā

nos despicere nō poterit. frat̄ em̄ et caro nr̄a ē. naturalis q̄ppe vsus habz vt caro sil̄em sibi carnē dili/gat Juxta illud Ecc̄i. Om̄is caro ad sil̄em sibi ɔiūget̄ Hec ē illa cō iūctio. illa pax. illa cōcordia. illa so cietas. q̄ p tp̄alē pacē figurata est in vniuerso orbe tūc habitātē. q̄m insup ꝓphetauēat psalmista dicēs Orietur in dieb⁹ ei⁹ iusticia ⁊ abūdā tia pacis Inde ē iocūdissimū illd̄ et omni armonicaruz modulatio nū suauitate p̄stāti⁹ angelicuz car mē. gloria in altissimis deo ⁊ in ter ra pax hominib⁹ bone volūtatis Et heu q̄z nō bone volūtatis esse ɔuincimur q̄ scismatib⁹ vndiqz et vndiqz dissētiōib⁹ agitamur Ver bū inq̄m caro factū est. cur ita? q̄/tin⁹ videlicz ad ip̄m omnis caro veniat. vt videat omnis caro salu tare dei. vt dicat q̄libz gl̄abunda voce cū ꝓph̄a Cor meum et caro mea exultauerūt in deū viuū Cor ruperat itaqz omnis caro viā suā Gen̄. vi. ꝓpterea p carnem incorru ptam sanare decreuit Nec alia ve niēdi causa fuit s̄m attestationes sc̄orū quas omitto. q̄z peccatores saluos facē Neqz ei causa incarna tionis fuit p̄fectio vniuersi. nō cre aturarū in deū reductio. nō manu ductio ad capescēdum trinitatis mysteriū. nō alie hmōi cause a qui busdā curiose forsā magis q̄z pie aut fidelit̄ assignate. s̄z vnica incar natiōis aut p̄cipua rō fuit carnis nr̄e purgatio O glorificāda ꝓrs⁹ dei caro. q̄ originalē ab omni car ne sufficient̄ diluit corruptionē Mi nus hic amor. pietas eximia Eru bescat iā hominis caro pcc̄oꝝ sor dib⁹ inq̄nari. ꝓ q̄ verbū caro fc̄m est. q̄n etiā bn̄dicat om̄is caro no/mini sc̄o ei⁹ Et qūo bn̄dicat? Uti/qz pie sc̄e qz viuēdo et spurcissima carnaliū libidinū inq̄namēta decli nādo Quod q̄ egerit secura mēte illā decātabit ꝓphete vocem. caro mea req̄escet in spe Felix spes. s̄z re/quies lōge felicior. quaz nec in fu turo nec in pn̄ti q̄dē adipiscitur ca ro q̄ in brutalē carnē degenerat ꝓ q̄ (adeo em̄ eā charā habuit) ver/bū caro factum ē Penes me est. q̄z multo plurima de h̄ sc̄de natiuita tis mystēio dici posst̄. imo discussi oni vltro sese offerūt et ingerunt q̄b⁹ p̄tergressis. nec em̄ aut ptās aut volūtas est omnia ꝓsequi. ad tertiā xp̄i in cordib⁹ nr̄is sp̄ualem natiuitatē me trāsfero Et quēad/modū p̄ma natiuitas est a nobis colēda et desiderāda. qz ex ei⁹ visi one beati erim⁹ cū āgelis Et sc̄da est nobis celebrāda qz p illaz visi/tati sum⁹ in terris Sic tertia est a nob̄ eligēda et ꝓcurāda. qz ex illi⁹ fecūditate amici erim⁹ ⁊ affines di uinitatis. Neqz em̄ alid̄ ē dei filiū sp̄ualit̄ gigni vel nasci in cordib⁹ nr̄is. q̄z eū tanq̄z sp̄ualē amicū ad/iutorē protectorē qz et viuificato/rem in aīa nr̄a nouit̄ suscipe et in/habitatorē possidē Et ne absonū tibi forte videat̄ ꝙ deū nr̄is i cor dib⁹ gigni dico q̄si illi⁹ mr̄es crista mus. audi ipsum qui Math̄. xij. ait

Quicūqꝫ fecēit volūtatē p̄ris mei q̄ in celis ē ip̄e me⁹ fr̄ et sororꝛ mater ē Totiēs nāqꝫ aia velut mr̄ in se deū ꝑturit. q̄tiēs ꝑ mādatoruꝫ suoꝝ obseruationē ad gr̄am eius redit. Optāda ꝓfecto et totis desideriorū nisib⁹ affectanda talis natiuitatis Si q̄dēꝛ a carnali et secūda natiuitate spūalē hanc secreueris. spūalis eligibilior etiā Marie fuit q̄ꝫ carnalis Verū q̄d faciem⁹ cū nat⁹ nobis fuerit et habitauēit in nobis Nō expellem⁹ q̄dez ꝫ sedulū eidē exhibebim⁹ officium. q̄si ad nos putem⁹ p̄rem de puero ꝫ dicē qd̄ de puero moyse filia pharaonis dixisse legit̄ Exo. ij. Accipe puerū istuꝫ et nutri mihi Ego dabo tibi mercedē tuā. et quā mercedē? sane vitā eternā Itaqꝫ ꝑuulus iste vt alioꝝ vsus req̄rit septē tractet̄ obseq̄is Ad hoꝝ v̄o qd̄libet septē obseq̄oꝝ debita ꝯgruitate p̄standū. totidē assumēde sūt nutrices et virginitate et diligētia et sagacitate p̄cellētes Primo inuoluēdus ē. scd̄o reclinād⁹. tertio custodiend⁹. q̄rto leuād⁹. q̄nto balneandus. sexto pascēd⁹. et deinde alio portand⁹ vel baiuland⁹. puritas. charitas. tranq̄llitas. deuotio. pietas. misericordia. obediētia Inuoluit p̄mo puerū ih̄m pānis mūdis et feruido lacrimaruꝫ lixiuio lotis ip̄a puritatis q̄ ex ꝯtritiōe ꝯfessiōeqꝫ gignit iustitiā Quippe notū est puerū hūc sordidis in pānis q̄escē nō posse iuxta illud In maliuolaꝫ aiam ꝛc̄ Quāobrē dicit cū psal. Lauabo ꝑ singulas noctes lectū meum ꝛc̄ He vero lacrime duꝫ ꝑ cineres pc̄coꝝ et ꝑ austerū amare recordatiōis saccū colate sunt. efficacissimū ad mūdificationem mētis lixiuiū efficiūt Dehinc ad pueruꝫ in cunabulis reclinādū offert se nutrix scd̄a q̄ charitatis nomē habꝫ ad quā spectat illa p̄mo canticoꝝ vox Fasciculꝰ mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi int̄ vbera mea ꝯmorabit̄ Reclinati porro ad custodiā pueri necessaria est nutrix tertia que trāq̄llitatis vocabulo dicit̄ a maloꝝ negotioruꝫ fragore et a litiū strepitib⁹ hūc sedule pueꝝ custodit. et dū aliis vehemētior terrenaꝝ curaꝝ clamor insonuerit illd̄ abner. i. Re. xxvi. fortit̄ exclamat. q̄s es tu q̄ clamas et inq̄etas regē Suos insuꝑ seruulos q̄s sensuum noie appellamus iterū et iterū mone nō cessat vt ab omni nociuoꝝ incursu pueri hui⁹ lectulū custodiāt. negligētib⁹ aūt mināti increpatiōe atrocit̄ improꝑat dicēs illud qd̄ ibidē in dauid persona subdit̄ Viuit dn̄s filij mortis estis vos q̄ non custoditis dn̄m vr̄m regē xp̄m dn̄i Subinde post dormitionē leuādus est puer Hoc obsequiū p̄stabit q̄rta nutrix sc̄a meditatio. q̄ totiēs puerū hūc excitat q̄tiēs horologium amoris suo pōdē ceciderit atqꝫ pulsauerit dicit qꝫ exurge quare dormis dn̄e exurge et ne repellas in finē Ipsuꝫ vero excitatū euoluit et pānos explicat q̄b⁹ ille induit̄ q̄ ē amict⁹ lumine sicut vestimēto Pāni aūt isti

quid aliud sunt q̄ꝫ sue diuinitatis suoꝝ q̄ꝫ secretoruꝫ arcana myste/ria. q̄ euoluūtur dū pia fide ꝯside rant instar psal. diceñ Reuela ocu los ꝛc Postmodū pueri hui⁹ balne um p̄parat q̄nta nutrix scꝫ pietas hec intuēs sāctā meditationē que puerū excitauit. q̄ excitatū explica uit q̄ explicatū suauit allocuta. cur rit ꝓpe ad fōtē ꝯpūctionis in imo pij cordis situ Dia inq̄t mea liq̄fa cta ē vt dilect⁹ me⁹ locut⁹ ē m̄ Et iterū factū ē cor meū tāq̄ꝫ cera liq̄ scens in medio vētris mei Hac ex aq̄ suauissimuꝫ efficit puero Jesu balneū. qꝛ nō ꝑ cineres pccoꝝ vt in ꝯtritiōe trāsit. ꝫ de ip̄o ꝯpūctio nis fonte pura nitēs impmixta q̄ꝫ haurit Ampli⁹ sexto nc̄e ē vt puer talit lot⁹ pascat Opus h a. miseri cordia q̄ viscerosissima nutrix est adimplet dū mēbra ei⁹ reficit p̄ser tim pane spūalis doctrine qd̄ est verbū dei. eūdē insup dulcium ser monū lacte ab vberib⁹ māsuetudi nis eliq̄to potat. cui puer arridēs Esuriui inq̄t et dedisti mihi mādu care. et rursū. fau⁹ distillans labia tua. mel ⁊ lac sb̄ lingua tua Postre mo puer nr̄ ihs balneād⁹ siue ge/stand⁹ ē iuxta illud apl̄i. glorifica/te et portate deuꝫ in corde vestro Hoc ip̄ꝫ p̄stabit obseq̄uꝫ septima nutrix videlꝫ obedientia. imitabit q̄ꝫ Noemi exēplum de q̄ Ruth. iiij. scriptū ē. ꝙ susceptū puerū posuit in sinu suo. et nutricis ac gerule fū gebat officio Et bñ dicit posuit i sinu suo. neq̄ꝫ em̄ retro aut contra cor Jhs quasi sarcina grauis ihs suis in p̄ceptis ferend⁹ ē. ꝫ in ante riori sinu et ad cor int bone opati onis brachia amorose stringēdus est Inde est illa ip̄i⁹ postulatio in canticis cāticoꝝ. vi. pone me vt si/gnaculū sup cor tuū. et sicut signa/culū sup brachiū dexterū Atq̄ꝫ sū/mopere summa q̄ꝫ solicitudine ⁊ studio nutrix hec obediētia preca/uere debꝫ ne in via mādatorū dei offendat ad lapidē inobediētie pe deꝫ suū Alioq̄n puero casus immi neret. et in nobis tali criminis alli sione spūaliter moreret Audistis magistri et fr̄es in xp̄o charissimi q̄liter puerū ihm in nobis per dei gratiā spūalit hodie natū et inha bitātē inuoluē debꝫ puritas. inuo lutū reclinare charitas. reclinatuꝫ custodire trāquillitas. de hinc me ditatio ip̄m excitat. pietas lauat. misericordia cibat. obedientia ge/stat. quib⁹ istis q̄admodū premis sum est solert diligent q̄ꝫ exhibitis proficit in habitaculo cordis nr̄i puer ihs tā etate q̄ꝫ sapiētia coraꝫ deo et hominib⁹. donec crescat ad mēsurā verbi ꝑfecti Ubi tūc habi tabit in nobis nō ꝑ fidē tantūmō et gratiā vt patꝫ in p̄nti vita. ꝫ ꝑ gloriam ꝯsūmatā quā nobis pre/stare dignet verbū hodie caro fa ctum dn̄s nr̄ Jhs xp̄s Amen